

PIMENTO

PIMENTO
INKIJKEXEMPLAAR

WEERBAAR OP HET WEB 3: ONLINE IDENTITEIT

INHOUDSOPGAVE

Aan de slag	4
Achtergrond-informatie.....	5
Nuttige links	5
Op zoek naar meer info?	5
Op zoek naar hulp/ondersteuning voor jongeren?	5
Term die je niet kent?	5
Educatief materiaal.....	6
Doelen	6
Algemene doelen	6
Onderwijsdoelen.....	6
Leerlijn Mediawijsheid	6
Online vs offline.....	7
Volgverzoek.....	8
Sharing is caring.....	9
Gezocht: digitale balans.....	10
de online stressmeter	12
Achter het algoritme	15
Artificieel Advies.....	17
Picture Perfect	18
En uw kinderen, wat mogen die?.....	19
Bijlagen.....	20

AAN DE SLAG

WOW! Wat goed dat je met jongeren aan de slag gaat rond online weerbaarheid. Pimento wil jongeren helpen om **zelfbewust, weerbaar en gelukkig** te zijn. Met de reeks Weerbaar Op het Web staan we stil bij **online gedrag en weerbaarheid**. Deze bundel is de derde in de rij en focust op **online identiteit**.

Hoe gaat het in z'n werk?

In deze bundel vind je werkvormen over **online identiteit voor jongeren** van 13 tot en met 18 jaar. Die leeftijdsindicatie hoeft je er echter niet van te weerhouden om ook met deelnemers van een andere leeftijd of doelgroep aan de slag te gaan rond online weerbaarheid. Je kiest zelf welk(e) thema(s) je aan bod laat komen. Je kan ze allemaal in één keer doen of spreiden over meerdere momenten.

Een paar tips wanneer je de bundel gebruikt:

- Per werkvorm vind je de volgende informatie: praktische zaken zoals nodige tijd en materiaal, de speluitleg en een nabespreking. Besteed **voldoende aandacht aan de nabesprekingen**, die leveren vaak boeiende gesprekken op.
- Bij sommige werkvormen vind je een kader '**Om mee te geven**'. Die informatie biedt **extra achtergrond** die je met de jongeren kan delen.
- We kiezen er in de werkvormenbundel bewust voor om geen specifieke apps te benoemen. Om dicht bij de digitale leefwereld van de deelnemers te blijven, adviseren we om tijdens de activiteiten **zelf de apps te benoemen** die de deelnemers op dat moment kennen en gebruiken.
- Bij een aantal werkvormen hoort een bijlage met materiaal. Die vind je achteraan in de bundel of op onze website.
- De volgorde van de werkvormen in deze bundel is bewust gekozen. Het kan zinvol zijn om te starten met een van de eerste werkvormen. Zo **bouw** je eerst **veiligheid op** binnen de groep en rond het thema voordat je de meer inhoudelijke werkvormen inzet.
- Voel je je niet sterk genoeg om zelf met deze thema's aan de slag te gaan? De vormingsmedewerkers van Pimento staan klaar om je groep te begeleiden met deze werkvormen. Aarzel niet om ons in te schakelen via **pimento.be**.

Veel succes!

ACHTERGROND- INFORMATIE

Jong zijn de dag van vandaag is niet evident. Leven in het digitale tijdperk, dat is altijd 'aan staan'. Overspoeld worden met reclame en 'picture perfects', jezelf profileren in zowel een online als offline wereld. Kortom: het heeft een impact op de persoonlijke ontwikkeling van onze jongeren.

Ondanks de risico's bieden het internet en sociale media ook **voordelen en waardevolle kansen**. Jongeren beleven fantastische momenten online. Ze delen hun talenten of gevoelens, laten hun stem horen, komen/blijven in verbinding met anderen, worden geïnspireerd, amuseren zich in hun eentje of met meer, enzovoort. Omdat we ons zoveel in de digitale wereld begeven, creëren we een online identiteit.

Met deze bundel willen we stilstaan bij zowel de kansen als de risico's die de online wereld met zich meebrengt.

Concreet bevat deze bundel werkvormen waarmee je in gesprek kan gaan met jongeren over:

- De **verschillen en gelijkenissen** tussen **online en offline communicatie** (Online – offline)
- **Online vriendschappen** en de bijbehorende verwachtingen (Volgverzoek)
- Wat je deelt en met wie (Sharing is caring)
- Schermtijd en het vinden van een **digitale balans** (Gezocht: digitale balans)
- Online stress/afleiding en manieren om dat te verminderen (Online stressmeter)
- Waar ze online naar kijken en het effect van **algoritmes** (Achter het algoritme)
- Het onderscheid tussen helpend en slecht persoonlijk advies van **AI** (Artificieel advies)
- Perfecte content en de invloed daarvan op jezelf (Picture perfect)
- **Afspraken** over mediagebruik (En uw kinderen, wat mogen die?)

NUTTIGE LINKS

OP ZOEK NAAR MEER INFO?

Apenstaartjaren.be – Apenstaartjaren is een **tweejaarlijks onderzoek** naar de digitale leefwereld van Vlaamse kinderen en jongeren tussen 6 en 18 jaar.

Cybersquad.be – Een webplatform gelanceerd door Childfocus, opgericht voor en door jongeren.

Grenswijs.be – Een website vol informatie, tips en tricks voor elke professional of vrijwilliger die met kinderen of jongeren werkt. Met de tool Grenswijs stel je een beleid op voor agressie, (cyber)pesten en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Mediawijs.be – Mediawijs is het Vlaamse kenniscentrum voor digitale en mediawijsheid.

OP ZOEK NAAR HULP/ONDERSTEUNING VOOR JONGEREN?

- Awel.be – Awel luistert naar alle kinderen en jongeren met een vraag, verhaal of probleem.
- Watwat.be – Online platform van meer dan 70 organisaties dat jongeren wil informeren en begeleiden naar advies of hulp.
- Childfocus.be – Childfocus biedt informatie over veilig en verantwoord internetgebruik voor jongeren, professionals en ouders. Naast informatie bieden ze ook rechtstreekse hulp rond o.a. grensoverschrijdende sexting.

TERM DIE JE NIET KENT?

Bekijk dan eens de woordenlijst op mediawijs.be/nl/atotz.

GEZOCHT: DIGITALE BALANS

Doelen:

- De deelnemers staan stil bij hoe ze hun tijd online besteden.
- De deelnemers reflecteren kritisch over welke online activiteiten energie geven of net niet.
- De deelnemers beseffen dat 'leuk' en 'nuttig' niet altijd hetzelfde zijn.
- De deelnemers leren dat digitale balans voor iedereen anders kan zijn.
- De deelnemers oefenen in het verwoorden en vergelijken van hun eigen keuzes en prioriteiten online.

Tijd: 20 minuten

Materiaal: Voor elke deelnemer een blanco papier of bijlage 3

Vorbereiding: Druk bijlage 3 dubbelzijdig af voor elke deelnemer (optioneel)

SPELUITLEG:

DEEL 1:

Geef elke deelnemer een blad papier en leg uit dat ze daar een assenstelsel op moeten tekenen. Je kan er ook voor kiezen om dat al afgedrukt aan hen te geven.

Laat hen er de volgende woorden bij schrijven:

Links – Niet leuk

Rechts – Leuk

Bovenaan – Nuttig

Onderaan – Niet nuttig

Overloop de situaties of projecteer ze op het bord. De deelnemers denken voor zichzelf na waar ze de situatie vinden passen en schrijven het nummer van de situatie op de overeenkomstige plaats in het assenstelsel.

Laat de deelnemers dat voor elke situatie doen. Je kan als begeleiding zelf kiezen welke situaties je wel of niet benoemt.

14. Foto's bewerken
15. Een serie bingewachten
16. Een taal leren via een app
17. Nieuws volgen/opzoeken
18. Een groepschat met de klas
19. Online shoppen
20. Haatreacties schrijven
21. Je schermtijd bijhouden/bekijken
22. Je gsm nemen wanneer je ergens alleen bent
23. In de familiechat zitten
24. Je gsm op 'niet storen' zetten

SITUATIES:

1. In bed scrollen op apps voor je gaat slapen
2. Smartschool of een ander platform van school
3. Het weer bekijken
4. De weg opzoeken
5. Een chatbot (AI) gebruiken om huiswerk te maken
6. Een filmpje opzoeken om iets te maken/een tutorial kijken
7. Gamen of spelletjes spelen
8. Muziek beluisteren
9. Een podcast beluisteren
10. Je gsm nemen bij het opstaan
11. Foto's en/of filmpjes van een activiteit online zetten
12. Je sportprestaties tracken
13. Foto's nemen **NUTTIGNIET LEUKLEUKNIET NUTTIG**

WIL JE MEER?

Download gratis alle **9 werkvormen** over online versus offline communicatie, digitale balans, online stress, de impact van algoritmes op jongeren en hun beeldvorming en nog veel meer!

<https://www.pimento.be/weerbaar-op-het-web-3-online-identiteit/>

PIMENTO